

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2533 ได้เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญหลายเหตุการณ์ เช่น การรวมเยอรมนีเข้าเป็นหนึ่งเดียว การล่มสลายของสหภาพโซเวียต และการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในยุโรปตะวันออก ซึ่งเคยเป็นบริวารของสหภาพโซเวียต เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในเวทีการเมืองโลก คือ การสิ้นสุดภาวะสงครามเย็น ลักษณะสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึง การสิ้นสุดภาวะสงครามเย็น ก็คือ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ซึ่งมักจะมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นหลักและมักจะเป็นการเผชิญหน้าระหว่าง 2 มหาอำนาจ ซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน คือ สหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา ได้แปรสภาพไปเป็นความขัดแย้งในรูปแบบอื่น เช่น ความขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติ ศาสนาและอื่น ๆ ลักษณะประการต่อมา คือ การที่สภาพหลายขั้วอำนาจ (Multipolar System) ได้เปลี่ยนเป็นโลกที่มีขั้วอำนาจเดียว (Unipolar System) โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีอำนาจสูงสุด¹

จากสภาวะการเมืองโลกที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปรับบทบาท และท่าทีของตน ในการดำเนินนโยบายทางการเมืองด้านต่างประเทศ และในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศใหม่ สำหรับในภูมิภาคเอเชียนั้นก็เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญคือ การยุติปัญหาก็มพูชา โดยเริ่มจากการที่เวียดนามถอนทหารออกจากกัมพูชา

---

¹ รสริน ศิริยะพันธ์, รวมบทความทางวิชาการรัฐศาสตร์ ครอบคลุม 16 ปีเศษ.

ในเดือนกันยายน พ.ศ.2532 ต่อมาในวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ.2534 ประเทศสมาชิกถาวรทั้ง 5 ของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ เขมรทั้งสี่ฝ่าย และประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันลงนามในความตกลงยุติปัญหาแกมพูชาโดยสมบูรณ์ ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส (Paris Peace Agreement) อันนำไปสู่การเลือกตั้ง และการจัดตั้งรัฐบาลแกมพูชาในที่สุด² ซึ่งก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการที่ปัญหาแกมพูชา สามารถคลี่คลายลงไปได้ในระดับหนึ่งนั้นก็เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของเวียดนาม ซึ่งปรับตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับโลก การที่สหภาพโซเวียตได้เสื่อมสลายลง ทำให้เวียดนามตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับบทบาทและนโยบายของตนใหม่ โดยเริ่มให้ความสำคัญต่อการดำเนินนโยบายที่จะสนองตอบต่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่าความมั่นคงทางทหาร และอุดมการณ์ทางการเมือง

สำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียก็เช่นเดียวกัน ได้มีการปรับบทบาทของตนตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของโลก ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านเศรษฐกิจ ได้ให้ความสำคัญต่อการรวมภูมิภาค เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น เช่น อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asia Nation) เริ่มมีบทบาทมากขึ้น ทุกประเทศให้ความสำคัญ จึงเห็นได้ว่า แต่ละประเทศได้เริ่มให้ความสำคัญต่อการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจมากกว่าความมั่นคงทางการเมืองและอุดมการณ์ทางการเมือง เช่นเดียวกับเวียดนามหรือแม้แต่มม่า อาเซียนก็มองเห็นว่า การโดดเดี่ยวพม่า ไม่ใช่เป็นวิธีการที่ถูกต้อง ที่จะทำให้พม่ามีการปรับตัวให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น จึงได้พยายามดึงพม่าให้เข้าสู่ประชาคมโลกมากขึ้น ดังจะให้เห็นจากการพยายามเชิญพม่าเป็นแขกพิเศษของ ไทยในฐานะประเทศเจ้าภาพ ในการจัดประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศครั้งที่ 27 ที่กรุงเทพฯ ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2537³

² เฟื่องอ้าง หน้า 74.

³ เฟื่องอ้าง หน้า 83.

จากภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามเย็น ยุติลง ก็ได้ส่งผลกระทบต่อความดำเนินบทบาททางการเมืองของไทยในเวทีความสำคัญระหว่างประเทศด้วย โดยเน้นความสำคัญทางเศรษฐกิจมากขึ้น และเป็นเหตุให้นโยบายด้านความมั่นคง ได้ลดความสำคัญลงไปด้วย ซึ่งเมื่อนโยบายด้านความมั่นคง ได้ลดความสำคัญลง ก็ย่อมจะทำให้ สถานภาพและบทบาทของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับด้านความมั่นคง เปลี่ยนแปลงตาม ไปด้วย

กองอาสารักษาดินแดนซึ่งสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้จัด ตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2497⁴ เป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศ รักษาความ มั่นคงของประเทศ ได้ดำเนินงานเป็นผลดีต่อการปกครอง และการป้องกันประเทศมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงยุคก่อนสงครามเย็นสิ้นสุดลง (พ.ศ. 2488 - พ.ศ. 2534) ซึ่งเป็นช่วงที่คอมมิวนิสต์มีการเคลื่อนไหวคุกคามประเทศในโลกว่ายเสรี จนนำไปสู่สงครามเกาหลี พ.ศ. 2493 สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนก็ได้มีบทบาทที่สำคัญในการต่อสู้ เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองร้อยอาสารักษาดินแดนก็ได้มีบทบาทที่สำคัญในการต่อสู้ เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัด ได้ตั้งขึ้นเพื่อรองรับ ภารกิจเหล่านี้อย่างจริงจัง ซึ่งที่ผ่านมาสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนทุกคน ได้เสียสละเลือดเนื้อ และชีวิต ในการต่อสู้กับผู้คิดร้ายต่อประเทศชาติ ร่วมกับข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และ ทหาร จนสามารถยุติสถานการณ์สงครามของคอมมิวนิสต์ที่มีต่อประเทศชาติได้ในที่สุด เมื่อ สภาวะสงครามเย็นสิ้นสุดลง ภารกิจของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนด้านการรักษาความมั่น คงของประเทศ เมื่อสภาวะสงครามเย็นสิ้นสุดภารกิจของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนด้าน การรักษาความมั่นคงของประเทศ ก็ลดบทบาทลงไปด้วย ภารกิจในปัจจุบันของสมาชิกกองอาสา รักษาดินแดนจึงเป็นภารกิจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 16 ซึ่งกำหนดหน้าที่ไว้ดังนี้⁵

⁴ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 71 ตอนที่ 14 ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2497, หน้า 285.

⁵พระราชบัญญัติอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497, มาตรา 16.

1. บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติ และการกระทำของข้าศึก
2. ทำหน้าที่ตรวจรักษาความสงบภายในท้องที่ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครอง
3. รักษาสถานที่สำคัญ และการคมนาคม
4. ป้องกันจารกรรม สดับรับฟัง และรายงานข่าว
5. ทำการช่วยให้ความสะดวกแก่ฝ่ายทหารตามที่ทหารต้องการ และตัดทอนกำลังข้าศึก
6. เป็นกำลังสำรองส่วนหนึ่งหรือรวมจะเพิ่มเติม และสนับสนุนกำลังทหาร

นอกจากนี้กองบังคับการกองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย ก็ได้มอบหมายให้กองบังคับการกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด (บก.อส.จ.) ทุกแห่งถือเป็นหน้าที่ต้องปฏิบัติดังนี้^๑

1. ให้การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึก และสร้าง ความเข้าใจในเรื่องหลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง
2. รักษาความมั่นคงภายใน โดยใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนปฏิบัติหน้าที่ในการรุกรุกทางการเมือง และการพัฒนาพื้นที่ชนบทช่วยเหลือประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้านอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
3. ให้การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในการป้องกันสวัสดิภาพในชีวิต และทรัพย์สินประชาชน โดยปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจหรือป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ

---

^๑ กองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน, สรุปผลงานกิจการอาสารักษาดินแดน
 ในรอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2536 - มีนาคม 2537), หน้า 6-7.

4. การปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 16 โดยเน้นการสนับสนุนส่วนราชการและช่วยเหลือประชาชนเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และภัยธรรมชาติทุกประเภท

5. การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิด โดยปฏิบัติหน้าที่สนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน และปราบปรามในการกระทำความผิด

6. สนับสนุนภารกิจการป้องกันประเทศของฝ่ายทหาร ในการพิทักษ์พื้นที่เขตหลัง และการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จเมื่อสถานการณ์จำเป็น

7. ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ และภัย ตลอดจนมาตรการในการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดแก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ชาวชนอาสารักษาดินแดนและประชาชนทั่วไป โดยสม่ำเสมอ

8. พิจารณาจัดกำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจากกองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดและกองอาสารักษาดินแดนอำเภอปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติดทุกประเภท

แม้ว่าภารกิจของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จะมีมากทั้งตามพระราชบัญญัติ และภารกิจตามนโยบายของหน่วยเหนือก็ตาม และจากที่ผ่านมานั้นบทบาทที่เด่นชัดของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมีเพียงการรักษาความมั่นคงของประเทศในด้านการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์เท่านั้น ในขณะที่สถานการณ์ในปัจจุบันการก่อการร้ายด้วยอาวุธได้ลดน้อยลงเป็นอันมาก ประกอบกับสภาวะการเมืองโลกได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือเป็นการสิ้นสุดสภาวะสงครามเย็น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2533 ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาถึงบทบาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ขณะนี้ โดยจะ เน้นการศึกษาถึงผลกระทบของสถานการณ์ทั้งภายใน และภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลง ไปว่ามีผลต่อสถานภาพของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับเปลี่ยนบทบาทของสมาชิกอาสารักษาดินแดนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยใช้กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดพะเยา

ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่โดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าพื้นที่จังหวัดพะเยามีทั้งอำเภอที่ติดกับชายแดนและอำเภอที่ไม่ติดกับชายแดน จึงมีความหลากหลายในภารกิจของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ซึ่งเป็นที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1.2.1 เพื่อเป็นการศึกษาถึงบทบาทของสมาชิกกองรักษาดินแดนจังหวัดพะเยา ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อเป็นการศึกษาถึงแนวโน้มของภารกิจสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจังหวัดพะเยา ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

1.2.3 เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินกิจการอาสารักษาดินแดน ให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

1.2.4 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไปข้างหน้า

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบขอบเขตของเนื้อหาที่ทำการศึกษา วิเคราะห์ในด้านการบริหารงานกิจการกองอาสารักษาดินแดน ทั้งในแง่ของการสั่งใช้ อำนาจ การควบคุมและกำกับดูแลต่อกำลังพล และผลงานในภาพรวมของ 7 กองร้อย อส. จังหวัดพะเยา โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.3.1 การใช้ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ นิตยสาร บทความ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานราชการ

1.3.2 การสัมภาษณ์ รอง ผบ.ร้อย อส.จ., ผู้ช่วย ผบ.ร้อย อส.อ. และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในระดับลึกแบบไม่เป็นทางการ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

1.4 วิธีการเก็บข้อมูล รายงานนี้ใช้วิธีการวิจัย ใน 2 ลักษณะ คือ

ก. การวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ บทความ ระเบียบ กฎหมาย วิทยานิพนธ์ ตลอดจนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ทั้งนี้โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism)

ข. การวิจัยสนาม (Field Experiment) โดยพิจารณาข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Interview)

1.5 ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งหมด 79 คน ประกอบด้วย

ก. ผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดน จังหวัดพะเยา (รอง ผบ.ร้อย อส.จ.) จำนวน 2 คน

ข. ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอ (ผู้ช่วย ผบ.ร้อย อส.อ.) จำนวน 7 กองร้อย กองร้อยละ 1 คน รวม 7 คน

ค. สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอ จำนวน 7 กองร้อย กองร้อยละ 10 คน และสังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดพะเยา จำนวน 2 กองร้อย กองร้อยละ 10 คน รวม 70 คน

ผู้ดำรงตำแหน่งรอง ผบ.ร้อย อส.จ. และผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วย ผบ.ร้อย อส.อ. ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ส่วนสมาชิกกองรักษาดินแดน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังฉวย

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) หรือมีจุดสนใจเฉพาะ (Focus Interview) ส่วนประเด็นคำถามได้แบ่งออกเป็น 3 หมวด ตามรายละเอียด คือ

ก. หมวดสอบถามข้อมูลทั่วไปทางประชากร เช่น อายุ การศึกษา รายได้ หรือค่าตอบแทนตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง เป็นต้น

ข. หมวดสอบถามสมาชิก อส. เกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก อส. ในช่วงสงครามเย็นและปัจจุบัน

ค. หมวดสอบถามผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก อส. ในช่วงสงครามเย็นและปัจจุบัน

1.7 สถานที่ใช้ในการวิจัย คือพื้นที่จังหวัดพะเยา รวม 7 อำเภอ ประกอบด้วย

- ก. พื้นที่อำเภอเมืองพะเยา
- ข. พื้นที่อำเภอแม่ใจ
- ค. พื้นที่อำเภอดอกคำใต้
- ง. พื้นที่อำเภอเชียงคำ
- จ. พื้นที่อำเภอปง
- ฉ. พื้นที่อำเภอเชียงม่วน
- ช. พื้นที่อำเภอจุน

1.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการแสดงผลวิเคราะห์ในลักษณะของการตีความข้อมูลที่ได้รับออกมาเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ การตีความหรือหาความหมายข้อมูลใช้หลักตรรกวิทยา โดยผู้วิจัยอาศัยความรู้เชิงทฤษฎีและกรอบแนวคิดประกอบการนำเสนอข้อมูลซึ่งเป็นผลการศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ครอบคลุมและมีความละเอียดอย่างทั่วถึง

1.9 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (อส.) หมายถึง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองบังคับการกองอาสารักษาดินแดน จังหวัดพะเยา

กองอาสารักษาดินแดน ในที่นี้มีความหมายเป็น 2 นัย คือ

นัยที่ 1 "กองอาสารักษาดินแดน" เป็นหน่วยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497 ในมาตรา 4 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ให้จัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนเป็นองค์การขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคล เรียกว่า "กองอาสารักษาดินแดน"

นัยที่ 2 "กองอาสารักษาดินแดน" เป็นหน่วยงานที่สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เช่นเดียวกับกองอื่น ๆ ตามนัยพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2506 ซึ่งเป็นกองที่มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน ตามนัยที่ 1 กองอาสารักษาดินแดน

ยุคสงครามเย็น ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอเริ่มศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 ซึ่งเป็นปีที่ ประธานาธิบดีทรูแมน แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกแถลงการณ์ "หลักการทรูแมน" ซึ่งมีความหมายว่า สหรัฐฯ จะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการสกัดกั้นการขยายตัวของสหภาพโซเวียต ทั้งทางตรงและทางอ้อมจนถึงปี พ.ศ. 2533

ยุคหลังสงครามเย็น เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นปีที่สหภาพโซเวียตและจักรวรรดิ ภายใต้การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ล่มสลายลงจนถึงปัจจุบัน

1.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.10.1 ทำให้ทราบถึงบทบาทที่เป็นจริงที่ดำรงอยู่ในขณะนี้ของสมาชิกกองรักษาดินแดน

1.10.2 ทำให้ทราบถึงแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ภายใต้สถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลง ไป

1.10.3 เป็นการเรียนรู้ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ที่อิงหลักการด้านวิชาการนี้ไปปรับปรุงภารกิจ ปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติหรือการกำหนดนโยบาย ด้วยกิจการกองอาสา รักษาดินแดน ให้เกิดประสิทธิผล ได้อีกทางหนึ่ง

1.10.4 เป็นการขยายผลการประชาสัมพันธ์งานด้านกิจการกองอาสา รักษา ดินแดน ให้กว้างไกลยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าวิจัยในโอกาสต่อไป